

РОЗВИТОК ТАНЦЮВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ ЯК ЗАСІБ ЗБІЛЬШИТИ ТУРИСТИЧНІ ПОТОКИ НА ХАРКІВЩИНІ

Фомін Михайло Володимирович

к.і.н., доцент кафедри туристичного бізнесу

Калашнік Ірина Євгенівна

магістрантка кафедри туристичного бізнесу

Харківська державна академія культури

м. Харків, Україна

Вступ. Протягом значного періоду часу активне зростання туризму як індустрії дозволило йому виступати в якості одного з провідних напрямів розвитку економіки для багатьох країн світу. Динамічне збільшення прибутків в галузі забезпечило стійке зростання, найвищі показники якого в 2017-2018 рр. демонстрували 1,236 млн. прибутків, що підняло рівень прибутків до 1,340 млрд. дол. США, з них 55% склали подорожі з метою рекреації та відпочинку [1]. Але ситуація змінилася в 2019 р.

Сучасна туристична індустрія переживає складний період. Пов'язано це з кількома факторами. Політичні, економічні кризи останніх років вплинули як на кількість подорожуючих, так й на географію подорожей. Але найбільшого вдару зазнала галузь з початку пандемії. Завдяки карантинним обмеженням значна кількість традиційних дестинацій була закрита. Ті що продовжили працювати вводили суттєві обмеження. В результаті The World Tourism Organization (UNWTO) поставила питання про рестарт туристичної галузі в світі [2, 3]. На сьогодні фахівці стримано констатують поступове відновлення, але темпи його надто повільні [4].

Все це привело до суттєвої трансформації світового ринку туристичних послуг. Введення карантинних обмежень на міжнародному рівні, закриття кордонів створює умови для розвитку внутрішнього туризму. Саме такий шлях відновлення обрали деякі Європейські країни.

Що стосується України та вітчизняних туристів, то значна кількість також поступово переорієнтовується саме на внутрішній туризм. Ті хто обирає відпочинок за кордоном опинилися в ситуації ризику бути закриті в чужій країні в зв'язку із локдауном або потрапити на карантинні обмеження та самоізоляцію [5]. Такі фактори збільшують перспективи для розвитку внутрішнього туризму. Враховуючи колосальний ресурсний потенціал України, це може дозволити підготовуватися до відновлення туризму в світі та в подальшому запропонувати нові напрями відпочинку в тому числі і для іноземців.

Одним з пріоритетних напрямів туристичної індустрії залишається розвиток спеціалізованих напрямів відпочинку. Вони орієнтовані на індивідуальні подорожі або на невеликі групи туристів (що особливо актуально з урахуванням загроз створених пандемією) і спрямовані на задоволення специфічних потреб на відміну від масового пакетного туризму.

Такі тенденції не нові. Про переорієнтацію туристичного ринку на саме спеціалізований туризм свідчить аналіз статистичних даних про розвиток туризму за останні роки [6]. Одним з пріоритетних напрямів вважається культурний туризм з його колосальним спектром підвидів, що охоплюють широко коло різноманітних подорожей. Одним з напрямів може бути танцювальний туризм.

Мета дослідження оцінити перспективи розвитку танцювального туризму в Харківському регіоні. Для цього необхідно розглянути дефініцію танцювального туризму, основні напрями, стан, ресурси та перспективи розвитку на Харківщині.

Методи, що використовуються в роботі базуються на об'єктивізмі, системному аналізі, синтезі, індукції та дедукції.

Результати та обговорення. Танцювальний туризм, в залежності від мети подорожі, може бути навчальним (якщо мета – навчання танцю та хореографії), спортивним (якщо йдеться про змагання), видовищним (якщо подорожують з метою відвідування змагання або танцювального шоу), також

він може бути складовою іншого туру.

Кожний з напрямів спрямований на задоволення групи туристичних потреб. Теоретично, туристичні потреби можна поділити на фізіологічні (відпочинок, оздоровлення, лікування), інтелектуальні (пізнання, навчання, спілкування, естетизм), активні (фізкультура, спорт, пригоди, екстрим), емоційні (розваги, ігри, видовища, святкування, естетичні), специфічні (релігія, хобі, робота, шопінг).

Якщо розглядати сучасне суспільство (карантинні обмеження, замкнутість, постійний стрес, обмеженість руху) то заняття танцями може виступати в якості лікувально – профілактичних процедур спрямованих на задоволення фізіологічних потреб (оздоровлення через підвищення фізичної активності, активний психологічний та емоціональний відпочинок). Крім іншого, танці це пізнання (в тому числі знайомство з іншою культурою), навчання (засвоєння нових елементів, вдосконалення техніки танцю), спілкування (як правило танці супроводжуються новими знайомствами, активними комунікаціями), естетизм (самі рухи під музику є елементами естетики, краса рухів, костюмів, розкриття через рух елементів світогляду); це спорт (окремим напрямом є змагання, як приклад бальні танці або спортивний рок-н-ролл) й розваги (танцювальні вечірки, дискотеки), видовища (танцювальні заходи супроводжуються шоу-програмами), святкування (танець взагалі є елементом святкового настрою). Фактично можна казати про задоволення в різній формі всіх груп потреб.

О.В. Яковчук проранжирував туристичні потреби за рівням впливу [7]. Якщо сумарний рівень впливу складає 100% то ті, що відносяться до танцювального туризму (спорт, естетизм, пізнання оцінюються в 10% кожна; видовища, захоплення, розваги по 5%; спілкування, навчання, пригоди по 3%) складають близько 50%. Навіть такий біглий погляд демонструє значні перспективи розвитку цього напрямку.

Якщо розглядати детальніше то сьогодні, за віком все більшу частку подорожуючих складає молодь. Саме вони є найперспективнішою часткою

потенційних туристів. Серед молоді значну популярність має активний відпочинок, що пов'язаний з яскравими емоціями, пригодами, пізнанням, новими зустрічами, спілкуванням. Все це надає танцювальний туризм.

Серед напрямів танцювального туризму найцікавішим може бути подорож з метою відвідування танцювального фестивалю з активною участю. Прикладом такого івента може бути фестивалі латиноамериканських танців, що регулярно проводяться в туристичних центрах Південної Америки. Як правило вони передбачають яскраві шоу-програми, паради костюмів та танцювальних шкіл, змагання представників танцювальних шкіл, майстер-класи для аматорів. Що року фестивалі залучають колосальну кількість бажаючих прийняти участь або стати свідком такого свята. Кожен з відвідуючий витрачає гроші на житло та харчування, сувеніри, квітки, транспорт. Такі заходи створюють додаткові робочі місця, підвищують доходи місцевого населення, збільшують надходження до бюджетів, популяризують туристичну дестинацію та національну туристичну індустрію, впливають на світовий імідж країни. Такі заходи суттєво збільшують туристичні потоки та дозволяють залучити значні гроші як з боку спонсорів так й потенційних споживачів місцевого туристичного продукту.

Нажаль заходів такого рівня в Україні сьогодні немає. Але є колосальний потенціал. Україна має власні традиції як у балеті так і народних танцях, вітчизняні танцюристи-спортсмени відомі во всьому світі, в країні існує безліч танцювальних колективів та шкіл на любий запит.

Серед потенціальних міст, що мають ресурси для таких заходів необхідно вказати Харків. Для більшості Українців та іноземців мсто традиційно сприймається як науковий й промисловий центр, з високим рівням культури і це може стати додатковим елементом реклами.

Сьогодні Харків це студентське місто, в якому навчається колосальна кількість молоді з всієї України та багатьох країн світу. В Харкові працює безліч професійних, непрофесійних, аматорських театрів, студій, особливо необхідно звернути увагу на різноманіття шкіл танцю, як професійного рівня

так і для любителів. Вони пропонують широкий спектр напрямів від класичного балету і традиційних танців до спортивних і акробатичних, від народних напрямів різних країн світу до сучасних і вуличних. Все це створює непогану потенційну базу такого фестивалю.

Оцінка рівня розвитку туристичної інфраструктури демонструє також значні перспективи Харкова. Місто є значним транспортним хабом. В Харкові працює міжнародний аеропорт, який має пряме сполучення з багатьма європейськими країнами, приймає внутрішні рейси. Залізниця пов'язує місто з регіонами України. Автомобільні дороги дозволяють легко дістатися міста як з центрів країни, так і з Європи. Розвинута мережа автоперевізників дозволяє наприклад дістатися Бориспільського міжнародного аеропорту (фактично найпотужніші повітряні ворота в Україні) за п'ять годин.

Проведення в місті етапів чемпіонату Євро 2012 стало важливим стимулом для модернізації мережі закладів розміщення, сьогодні вона продовжує розвиватися. В місті є 6 готелів, що мають 5 зірок (найпопулярнішим з них вважається Харків-Палас); 27 що мають 4 зірки; десятки що мають 3 зірки. Активно розвивається мережа закладів харчування.

Як демонструє аналіз ресурсної забезпеченості і туристичного потенціалу Харків має значні перспективи, як з точки зору внутрішнього туризму так і для розвитку міжнародного [8].

За останні декілька років суттєвої модернізації зазнали парки міста. Серед них особливо виділяється парк імені Т.Г.Шевченка. Саме він та навколишня територія мають найбільші перспективи в якості майданчика для такого фестивалю. Центрами основних подій фестивалю та його офіційної частки можуть стати театр Опери та балету й філармонія, що примикають до парку, Площа Свободи, як головний майдан міста, один з найбільших в Світі може стати центром масових заходів, парадів, демонстрацій та шоу окремих колективів. Територія парку в свою чергу може бути пристосована для невеликих майстер-класів для аматорів.

Існує значна кількість просторів для менш масштабних заходів.

Найпопулярнішим серед них може бути наприклад Арт-завод «Механіка». Його простір традиційно використовується для організації різноманітних фестивалів і шоу-програм, дозволяє приймати значну кількість глядачів та учасників.

Висновки. Таким чином можна бачити, що танцювальний туризм як специфічний напрям спеціалізованого туризму має значний потенціал та перспективи розвитку. Він спрямований в першу чергу на молодіжну частку потенційних туристів, але не має жорстких вікових обмежень. Такий напрям активного відпочинку може задовольняти значний спектр туристичних потреб, в першу чергу пов'язаних з естетизмом, фізичною активністю, пізнанням, спілкуванням, яскравими емоціями, навчанням та пізнанням, хобі та захопленнями.

Організація фестивалів з активним залучанням як професійних так й не професійних танцювальних колективів, організацією різноманітних заходів для любителів танцю може мати значний вплив на розвиток туризму в регіоні, збільшення доходів місцевого населення, підвищення туристичних потоків та створення позитивного іміджу туристичного регіону.

Серед міст України Харків має значні перспективи в зв'язку з розвиненою транспортною мережею, інфраструктурою закладів гостинності та значною кількістю танцювальних шкіл. Такий фестиваль може вплинути на створення позитивного іміджу регіону, формуванню туристичного бренду регіону, просування міста як центру внутрішнього, а в перспективі й міжнародного туризму.

ЛИТЕРАТУРА

1. UNWTO Tourism Highlights 2018 Edition сайт. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876> (дата звернення: 04.01.2022)
2. Global guidelines to restart tourism : сайт. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-05/UNWTO-Global-Guidelines-to-Restart-Tourism.pdf> (дата звернення: 23.12.2020)
3. Restarting tourism : сайт. URL: <https://www.unwto.org/news/restarting->

tourism (дата звернення: 23.12.2020);

4. Tourist Numbers Down 83% But Confidence Slowly Rising : сайт. URL: <https://www.unwto.org/news/tourist-numbers-down-83-but-confidence-slowly-rising>

5. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 : сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-9-grudnya-2020-r-t220321> (дата звернення: 23.03.2021)

6. Туристична діяльність в Україні : сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tyr/tyr_dil/arch_tyr_dil.htm (дата звернення 4.01.2022)

7. Яковчук О. В. Оцінка туристичного потенціалу України / О. В. Яковчук // Географія та туризм. - 2010. - Вип. 10. - С. 57-65.

8. Туристичний кластер Харківщини : монографія / Колектив авторів, гол. ред. О. В. Яковчук. – Харків, 2019. – 432 с.